

„bütyköm lefagy – jajgat Bárák –,
elértük a hó határát!”

sír a csúcson Kegyes Cófár:
„bolond, aki erre lófrál!”

Debóra veri Bárákot:
„sátrad fütlen: híjj – te átok”

Ezrát veri Eliátán:
„durrants be nálam, te sátán!”

rendelkezik agg Aggeus:
„paraszas korsóm! hé! Terus!”

fohászkodik Obadia:
„hónak-jégnek olvadnia!”

könyörög vén Ebenézer:
„forralj bort! fahéjjal! mézzel!”

Bodor Ádám

KUTYAVIADALOK DOLINÁN, ROTUNDÁN ÉS DOBRINBAN

Nikifor Puszta második hete élt együtt Odessa Serafimmal a pályaudvar közelében egy lakóvagonban, és már úgy nézett ki, kezdenek összelepedni, s komolyra fordul közöttük a dolog, amikor Dolina állomásterén, kapukon, a házak falán, valamint a csapszékekben felhívás jelent meg, amolyan nyilvános körözőlevél egy nő fantomképével. Vérdíjat tűztek ki a fejére, nem is keveset, hetvenöt dollárt ígértek a nyomra-vezetőnek. Ez lejben számolva nagyjából másfél milliónak felelt meg, karbovanyecben, vagyis ukrán kuponban a negyedmilliárd körül járt, de még új forintban is közel száz-ezret jelentett, és ennyiért Bob Sinetar tenyészetében már alkudni lehetett egy kisebb csapat harci kutyára.

A felhíváson a nő neve nem szerepelt, az sem derült ki, miért keresik, és hogy egyáltalán követett-e el valamit, de az arcmás – bár a friss nyomdafesték itt-ott elkenődött rajta – Odessa Serafimra hasonlított. Nem is beszélve a fejdíszéről, a lipován pártáról, amihez hasonlót rajta kívül a környéken senki nem hordott. Semmi kétség, ő volt a keresett személy.

Én akkoriban Popp állomásfőnöknek dolgoztam, tudok egyet s más a dolgairól, történetesen arról is, hogy a hirdetés az ő megbízásából készült. A rajz nagyjából Lupe Aniesz fodrásznő műve volt, de elárulhatom, a legvégén, a kényesebb helyeken, például a szemöldök tájékán vagy a száj körüli, orrtövi ráncok esetében magam is besegítettem. Közönséges kozmetikai kellékeket, szemfestéket, szépítő-, kihúzóceruzákat használtunk, amilyenek egy jobb fodrászműhelyben is fellelhetők, a satirozásokat ujjbeggyel végeztük. Amikor úgy tetszett, nincs több javítanivaló rajta, lehetett sokszorosítani, összesen tizenöt-húsz darab készült belőle közönséges fénymásolóval.

Mindamellettt Nikifor Pusztai ívócímborám volt, mondhatni barátom, ami azt jelentette, ha időnk engedte, römizgettünk a lakóvagon lépcsőjén, együtt iszogattunk a Denevérben, Hermelin és Punga atyák csapszékében, ügyes-bajos dolgainkban gyakran kíségtettük egymást.

Neki például aznap a tudóbajosok barakknegyedébe kellett mennie – a városrészt az elveszettek fertályának is nevezték –, hogy Popp állomásfőnök kívánságának megfelelően betegeket toborozzon közmunkára, én voltam az, aki gépkocsin végighordoztam udvarról udvarra a rossz hírű kerületben.

A várost Teleorman érsek készült meglátogatni, és ahhoz, hogy a különvonat lépcsőjétől a járda mellett várakozó Csajkáig leteríthessék a hagyományos vörös szőnyeget, a környéken takarítani kellett volna, nem ártott volna akár klórmésszel felsúrolni az egész terepet. Az érsek rendszerint vonaton utazott, az állomásról aztán, mint valami hintón, nyolcszemélyes nyitott Csajkán hajtattott a vizitáció színhelyére. Nem volt mellékes, éri-e valami meglepetés, nem szegi-e kedvét valami kínos kis figyelmetlenség mindjárt érkezésekor.

Már csak azért sem, mert Popp állomásfőnöknek fontos elintéznivalója lett volna az érsekkel. Fejébe vette, hogy kislányából szentet csinál, és az ügyben most tapogatózni akart. Úgy gondolta, kezdetnek elég lesz, ha a gyermeket boldoggá avatják, nem kell más, mint egy-két befolyásos ember a szent színódusnál, néhány tetszetős ajándék, apróbb figyelmesség, és menni fog a dolog. Most itt volt az alkalom, meg lehetett tenni az első lépéseket. Ha valaki, akkor hát Teleorman érsek az, akin sok múlhat, aki bejáratos a pátriárkához, és sülvé-főve együtt van a metropolitákkal.

Évekkel korábban, amikor a hegyivadászok egy szép napon kivonultak a körzetből, Popp állomásfőnök kislánya a távozó katonák után eredt. A város határában, tilos területen, a Dolina réten, egy elhagyott lőtérrel át akart a porfelhőben távozó kocsi szlop elé kerülni, amikor egyszerűen eltűnt. Ahogy ezt akárki mondaná, elnyelte a föld. Szó szerint ez történt, beleesett egy feneketlen gödörbe.

Nem is találták meg soha. De miközben lázasan kutattak utána, felfedeztek egy csomó hatalmas föld alatti üreget, egész járatokat tártak fel a rét alatt. Kiderült – a régiiek talán sejtették is ezt –, a város alatt a föld csaknem teljesen üres, be kellett hát tömni valamivel. Szemetet rendeltek a szomszédos járásokból, majd távolabbi tartományokból is; a dolognak híre ment, és külföldről nagy pénzeket ígértek, ha a hulladékot onnan is átveszik. A gödrök már rég megteltek, de a szemet kamionokon, vonatszerelvényeken egyre csak áradt tovább. Az, hogy Dolina ma ott tart, ahol tart, az ennek a tudatlan gyermeklánynak köszönhető. Egyébként Eufrozina volt a neve.

De Popp állomásfőnök tudta, azért az érsektől is sok minden függ. Szerencsétlen dolog volna, ha valami már mindjárt érkezésekor elkedvetlenítené. Ha amúgy sincs valami jó hangulatban, egy érseket egy más szemében jelentéktelen apróság is képes elszomorítani.

Márpedig a dolinai állomás afféle gyülekezőhely volt, sokan ott laktak a váróterem-

ben. Könyöklő, heverő emberekkel voltak tele a padok, az ablakok, a földön, a lépcsőkön egész családok, baráti társaságok táboroztak, és nem volt ez másként künn a térségen sem. Ráadásul ez a népség kisebb és nagyobb szükségét is ott helyben végezte. Legtöbbjük fél lábon, hátát a falnak vetve órákon, napokon át álldogált mozdulatlanul, tekintetét a végtelenbe meresztve várakozott, közöttük, mint meghitt családi tűzhelyek, az ürülék légytől dongott rakásai füstölögtek. Fennkölt hanyagságukkal, semmibe vesző tekintetükkel olyan mérhetetlen közönyt árasztottak, hogy még az Elfrath fivérek pribékei sem merték őket megszólítani. Popp állomásfőnök titokban azt remélte, ha váratlanul megjelennek a takarítók – történetesen a tüdőbajosok kötelező formaruháját viselő betegek, nyakukban a csörgő pléhgombos füzérrel –, akkor talán ezek is megmozdulnak, és a járdára le lehet teríteni a tisztelt vendégnek kijáró vörös szőnyeget.

Mert ha nem, sürget az idő, ki kell találni valami egyebet. Talán lehetne a főpapot a nyílt pályán fogadni. Vagy drága pénzen megrendelni a sinistrai rézfúvósokat, hogy a kürtök, tubák, trombiták és harsonák hangja, a zenebona függőnye takarja el a környéket.

Dolinán aznap is meleg volt, a völgy fölött állt, remegett a levegő, az elveszettek negyede fölött mint valami áttetsző kis felhő lebegett a köhögés, a helyet még a madarak is elkerülték. Gépkocsi ritkán döcögött el a köves, gödrös utcákon, csak komoly okkal hajtott be valaki a porral lepelt kerítések közé. A fekete Volgát, amit Popp állomásfőnök erre az alkalomra az Elfrath fivérektől bérelt, én vezettem, azt lehetett hinni, fontos emberek érkeztek a telepre. Bámultak is kifelé a gézfüggönyök mögül, és valahányszor a Volga lassított, igyekezett körülállni néhány vékony nyakú, csillogó szemű, sápadt beteg. Nikifor Puszta néhányszor ki is szállt a kocsiból, biztatóan mosolyogva hogylétük felől érdeklődött, besétált a halott udvarokra, a meszelt falú barakkok közé, de nem járt szerencsével. Amint közmunkáról esett szó, azok mintha összebeszéltek volna; a kör tágulni kezdett körülötte, takarításra egyetlen beteg sem jelentkezett. Sem szép szóval, sem kérleléssel, sem Popp állomásfőnök nevének gyakori emlegetésével nem sikerült meggyőzni a tüdőbetegeket. Inkább úgy tűnt, még azok állnak az erdő felől, egyre csak a vállukat vonogatták, és miután kiderült, mire fel az autós látogatás, ez az egész nagy érdeklődés, utálkozva húzódtak el a közeléből, mintha ő volna fertőző bacilussal tele. Eszük ágában nem volt dolgozni, pedig a jól végzett munka fejében mindegyikük kapott volna egy egészségügyi kalendáriumot, egy palack kútvizet és egy stanicli „Eufrozina” kekszet.

Popp állomásfőnök nem szerette, ha valamelyik embere dolgavégezetlenül tér vissza az ilyen kiküldetésekből, ezért Nikifor Puszta a pályaudvar közelében kiszállt a Volgából, és hogy némi időt nyerjen, betért a Denevérbe, Hermelin és Punga atyák csapszékebe. Nehogy úgy tűnjék, elhanyagolta feladatát, és siet vissza a nőjéhez, gondolta, egy pohár ital mellett majdcsak kitalál valami elfogadható magyarázatot, miért nem akarnak a betegek dolgozni. Valamit, ami nem túl lehangoló. Mert azok, ha egyáltalán válaszra méltatták, ilyesmiket mondtak neki: „Keksszel csalogatsz, jópofa vagy. Ha nem tudnád, a kekszhez nyál kell, márpedig mi a nyálunkat jobbára kiköpjük.” Ilyen és ehhez hasonló illetlen szavakat nem ismételt el Popp állomásfőnök előtt. Szófavizet rendelt, egy fél borospohárnyi tiszta szeszt, egy likőrspohárka bodzasörpöt, ezeket keverte, lábát kinyújtóztatta, eleresztette magát. Hagyta, ragadja el a képelete.

Miután letettem az Elfrath fivérek Volgáját, magam is betértem a Denevérbe. Punga atya addigra már kifüggesztette a söntés fölé a hirdetményt a körözött nőszemély fantomképével. Mi tagadás, érdekelt, miként alakulnak majd a dolgok.

Az mindjárt kiderült, Nikifor Puszta elméjében közben dolgozott a szesz. Kitalálta, azt fogja mondani Popp állomásfőnöknek, a tüdőbetegek azért nem jelentkeznek közmunkára, mivelhogy betegek. Üdvözlik Popp állomásfőnököt, tiszteltetik, és kézcsókaikat küldik Teleorman érseknek, de sajnos nem érzik jól magukat, nem vállalják az utat a pályaudvarig és vissza. Villamosra nem költenek, márpedig gyalogosan a tűző napon, bokáig a köhöggető porban, az ilyesmi nem tenne jót az egészségüknek. És kíváltképp nem szívesen mozdulnak el a barakkok közeléből a kutyák miatt. Nikifor Puszta nagyon elégedettnek tűnt a magyarázatával.

Volt a dolgotan valami. Dolinán, amióta hulladék tárolásából élt a város, és a külföldi kamionok úgyszólván hajnaltól késő estig ontották magukból a szemetet, hogy a lerakódóhelyek, körülölelve a várost, már-már kezdték eltakarni a környező dombokat, hihetetlen módon elszaporodtak a kutyák. Elsősorban az a kissé púpos, széles pofájú, üres tekintetű, lógó fülű fajta, amit a pecér Bob Sinetar a farmján már tenyészteni is kezdett. Gazdátlanul kóboroltak az utcákon, és a város fölött röpködő, felfűvődött nejlonzacskókon kívül semmitől sem tartottak. Fényes nappal is néma falkákban csatangoltak – véletlenségből el nem vakkantották volna magukat –, közeledtüket csak a hirtelen megrezenő levegő jelezte és az a semmihez sem hasonlító neszelés, amikor ezer kutyaköröm kopog a kövezeten. Váratlanul, némán bukkantak fel az utcasarkokon, a kanyarokban, csak úgy kedvtelésből feldöntöttek járókelőket, messziről kiszimatolták a gyengéket, gyerekeket. Néha körülálltak autókat is olyan kutyásan lihegve, és egyszerűen nem hagyták kiszállni az utasokat. Előfordult, hogy a városi közkórházat is meglátogatták, betörték éppen ebédosztás idején, végigszáguldoztak a folyosókon, felugráltak a betegek ágyára, és a csajkákból kilefetyelték a levest. Ha ezek után a tüdőbajosok nem szívesen mozdulnak ki a barakkokból, azt most már Popp állomásfőnök is megértheti.

Nikifor Puszta csak akkor nézett alaposabban körül, amikor megálltam előtte, akkor pillantotta meg a söntés fölött a körözőlevelet is. Először elszállt minden szín az arcából, de hamarosan vissza is tért: nyaka tövéig elvörösödött. Beletúrt a hajába, kihörpintette az italát. Hetvenöt dollár. Nagy pénz volt ez.

– És a nevét, azt vajon mért nem írják oda? – hebegte zavarodottan.

– Te majd megmondod nekik.

– A kutyafáját. Akkor te is látod, hogy ő az.

A csapszék teleköpött padlója úgy csillogott, mintha csak elgurult pénzürmék hevernének szerteséjjel.

Nikifor Puszta oldaláról tekintve a dolgot, a minden kétséget eloszlató pártát leszámítva, a hivatalos rajzoló a nőnek még a feje formáját sem találta el. Kerek arccal ábrázolta, holott az övé inkább keskeny és beesett, élveteg hamvas szeme helyett kicsi gombszemet rajzolt neki, s a haját, amit dobrudzsai viselet szerint a pártá mögött, hullásának engedve lazán kifésülve, csak a tincsek végén megkötve hordott, a bennfentes művész – mármint Lupe Anies fodrásznő – a helyi izlés szerint kétfelől megbodorította. És mégis: az összeránduló szemöldök, a kissé riadt tekintet, a dac ráncai a száj két oldalán egyes-egyedül Odessa Serafimra emlékeztették, aki körülbelül két héttel korábban költözött hozzá a lakóvagonba. És akit már éppen kezdett megkedvelni. Ki gondolta volna, hogy egy ilyen csavargó lány ennyi pénzt hoz majd a házhoz.

Amikor Nikifor Pusztá megismerte, Odessa Serafim a pályaudvar környékén, a kurvák standján várakozott. Bár haja fésülten csillogott, szeme kialvatlanságtól volt fátyolos, portól lepett szürke arcán sáros ereket mosott az elcsorduló könny, körme tövig lerágva. Mint aki régóta a kallódás ösvényein téblábol. De ahogy Nikifor Pusztá kikezdett vele, nyomban kiderült, nem brancsbeli, legfőbb kezdő, még az árfolyamokat sem ismeri, az alkudozáshoz pedig egyáltalán nem ért. Az állomás körüli standokon életkortól és külsőtől függően napi öt cent és másfél dollár körül mozgott a taksa, ennyi volt a tiszteletdíja az olyan nőnek, aki kizárólagos használatra elszegődött férfiakhöz. Ehhez képest Odessa Serafim csak próbaidőre kívánt szerződni, pénzről hallani sem akart, mindössze szállást kért és kosztot, azzal, hogy első a barátság. A többi majd meglátják. Magáról annyit árult el, a messzi Duna-delta vidékéről az idegen táj hívogatásának engedve érkezett világot látni a Kárpátokba. Titokban azt is remélte, erre felé valamivel hűvösebb a nyár. Pusztá szereti az embereket, minél többet kívánna közülük megismerni. Nikifor Pusztá rá se hederített, nem is figyelt ezekre a badarságokra; abban ezek a lányok mind egyformák voltak, valami idegbajos konoksággal egyre csak a szeretetről bírtak beszélni. Azon kívül, amit a ruha alatt megsejtett, őt csak a nő szerénysége fogta meg, és nem lévén beszédes fajta, titokban a zárkózott, körömrágós ember hosszú hallgatásaira számított, amikor egykettőre megalkudott vele.

A biztonság kedvéért mindjárt átkutatta, táskáját, valamennyi zsebét kifordította, és még kifésült, szépen hulló hajába is beletúrta, ám néhány gyűrött papír zsebkendőn, egy ceruzavégen, fogkefén és fésűn kívül csak használt hajó- és vasúti jegyeket talált. Ezekből legfőbb annyi derült ki, néha fújja az orrát, gondolzza a haját, és hogy napokkal korábban Sulinán ült hajóra, vonatra Brăilán szállt, és moldvai pihenőkön át érkezett meg ide északra. Ha volt is valami holmija, a hosszú úton bizonyára mindent elloptak tőle. Néhány petákon kívül pénz nem volt nála, nem voltak iratai.

– Én majd szerzek neked – nyugtatta meg mindjárt Nikifor Pusztá –, ugyanis Popp állomásfőnöknek dolgozom. Csak mondd meg, milyen névre szóljanak azok a papírok.

– A név, ha úgy vesszük, mindegy – felelte a nő, miközben kissé elgondolkozni látszott. – De legyen, mondjuk, Odessa Serafim. Engem ugyanis így hívnak.

– Szép. Biztos becéznek is valahogy.

– Egyesek igen, Dessynek.

– Akkor hát ide figyelj, Dessy. Jóravaló lánynak látszol. És tetszik nekem a frizurád is.

A frizurája? Lehet. De még inkább a neve. Néhány évtizeddel korábban Nikifor Pusztá délen, a dobrudzsai partokon szolgált a határvadászoknál, és maga is jól emlékezett még a nagy Odessa-őrületre. A Midia, Medgidia és a Peninsula fogolytáborok fegyőreit, főként azokat, akik éberségből rendszeresen jelesre vizsgáztak, hétvégeken vagy ünnepnapokon néha elvitték jutalmul odessai hajókirándulásra. A hajó ugyan nem kötött ki, csak éppen megfordult a kikötő előtt az öbölben, és legfőbb az általa keltett hullámok egyike-másika érte el a mólókat, a város a délutáni köd pásztái, a szinte mozdulatlan hajófüst, a madárvijjogás és a hajókürtök bűgása mögött, mint fátylai közé rejtőzködő nő, megbabonázta a kirándulókat. Így aztán akkoriban rengeteg leánygyermeket kereszteltek Odessának. Ez is nyomott valamelyest a latban, amikor Nikifor Pusztá döntött, és a lányt hazavitte a vagonlakásába a Kannibál sorra.

Dolina a szárnyvonal végállomása volt. Az állomásépület előtt rozsdás ütközőbakkal véget értek a sínek, egyetlen vágányt kivéve, amely az áruraktárak, szabadtéri lerakatok között kikanyarodott az utcára, és a járda mentén még egy darabig továbbvezetett az elhagyott fűrésztelep felé, mígnem végleg elmerült a kóróval, bojtorjással, cickafarkkal benőtt halmok között. Amikor aztán beindult az üzlet a hulladékkal, a holtvágányra kiselezteztetett kicsi lakóvagonokat toltak, és berendezték őket vegyesboltoknak. Útban a lerakóhelyek felé erre haladtak el tömött konténereikkel a színesre pingált külföldi kamionok. A boltokban és előttük a lépcsőkön, földre terített újságpapíron cigarettát árultak, rágógumit, kekszet, dobozos sört, sorsjegyet, még óvszert is kínáltak különféle méretekben és orvosi tanácsadó könyvecskéket, hogy a gazdag pilóták minél többet hagyjanak ott a keresetükből. Lézengett a soron néhány pénzváltó, és ott ácsorogtak méla lesben azok a gyerekek – fiúk, lányok vegyesen –, akik messziről integetve felkérdezkedtek a kabinba, és mialatt a kocsifordult a város és a lerakó között, a sofőr lába elé kuporodva néhány petákért különféle kitanult, agyafúrt csiklandozásokkal elszórakoztatták. A köznép tréfásan kannibáloknak nevezte őket, Kannibál sornak hívták az egész utcarészletet a síneken sorakozó bazárokkal.

Többnyire csuhások, Bombonel püspök sápadt szerzetesei árultak itt, vagy kopott, rangjelzés nélküli egyenruhát viselő egykori katonatisztek, a rendre az Elfrath fivérek emberei felügyeltek. Barátom, Nikifor Puszta, Popp állomásfőnöknek dolgozott. A vagon egyik sarkában, egy kuckóban, az áruval telerakott polcok, ládák, dobozok mögött egy matracon aludt. Ide vezette Odessa Serafimot is.

A kívül-belül ráccsal ellátott ablakok kicsik voltak, kilátni rajtuk csak bizonyos kukcskálóhelyeken lehetett, ahol Nikifor Puszta, valahányszor elfogta a kíváncsiság, mutatóujjával lyukat dörzsölt a por, a füst, a pára sokéves lepedékén. A kilátás a teherpályaudvarra nyílt, az ütközők csattanásaitól felröppenő galambrajokra, a kóválygó mozdonyfüst barna gomolyagjaira, amelyeken áttűzött egy-egy vagon napsütötte fényes fedele. Nikifor Puszta megígérte ugyan, hogy majd egyszer, egy délután, ha Popp állomásfőnök is beleegyezik, korábban zár, kiviszi Odessa Serafimot a céllövöldébe, a késdobálók sátrához, vagy estefelé a papnevelde udvarára, ahol a szeminaristák vacsoraidő előtt közönség előtt röplabdáztak, de az ígéretes alkalom egyre késett. Úgy látszik, a lánynak még nem készültek el az iratai. Ezért Nikifor Puszta, ha néha, mint ezen a napon is, különleges megbízást kapott, a bolttal együtt Odessa Serafimot is bezárta. Meghagyta neki, résen legyen, figyelemmel a külső zajokra, megmutatott neki egy szögesdróttal körültekert vascsövet arra az esetre, ha valaki szép szóra nem tágitana, és erőszakkal próbálna behatolni a vagonba; akkor csapjon oda. Úgyhogy amikor a pályaudvar környékén megjelent a falakon a körözött nőszemély arcma, Odessa Serafim a lakóvagon homályában várakozott.

Nikifor Puszta Popp állomásfőnököt nem találta hivatalában. Csak bizalmasa és tanácsadója, Lupe Aniesz fodrász nőült a munkatársaknak fenntartott székek egyikén, neki adta elő, miért nem akarnak a gümőkóros betegek közmunkára jelentkezni. Lupe Aniesz több mint negyven éve, amióta ismeretlen helyről a városba költözött, Dolina legkivánatosabb nőjének számított, közelében a levegő is a testéhez tartozott, Nikifor Puszta elfogódva kortyolgatott belőle. A fodrásznő most arra kérte, tegyen még egy kísérletet, keresse fel újra az elveszettek fertályát, ezúttal este, lepje meg a betegeket, akik első álmukból fölriadva talán megértőbbek lesznek. Már csak azért is, mert dolgozniuk nem kell, közmunkáról szó sincs, csak egy sétáról a betegek kötelező darócviselésében, nyakukban a csörömpölő bádogfűzérrel. Köhögjenek bátran, ahol csak

érik, és legyen orvosságzaguk. Hajnalban különvillamost küld ki értük, reggelit is kapnak, amellet duplájára emeli a fejadagot.

Nikifor Puszta az asztal sarkán megpillantott egy paksamétát a frissen nyomtatott körözölevélből, egyet felemelt, és mintha először látná, végigböngészte tüzetesen.

– Ha megengedi, egy ilyet elvinnék.

– Vigye, szüksége lehet rá.

Nikifor Puszta, mielőtt hazafelé indult volna a Kannibál sorra, betért az Elfrath fivérek boltjába, akik a vegyeskereskedés mellett amolyan kölcsönzőt is fenntartottak, ahol kellő fizetség ellenében bármilyen használati tárgyat bérelni lehetett. Nikifor Puszta egy bilincset kért huszonnégy órára. Egyik kezében a frissen nyomtatott körözvényvel, a másikban az emberi börtől már jócskán fényesre kopott bilincssel érkezett meg a lakóvagonba.

– Újabban a léptedről felismerlek, de most, mint a tolvaj, csendben érkezél – mondta Odessa Serafim, amikor az ajtó keretében megpillantotta. Mint mindig, egy szál pendelyben, kifésült hajjal várta.

– Máskor sem trappolok. De arra kérem, mostantól ne tegezzen – mondta Nikifor Puszta igen halkán. – A dolgok nem várt fordulatot vettek.

Bereteszte maga mögött az ajtót, a vagon falára szegezett tükör elé lépett, több helyen ráköpött, és a magával hozott körözölevelet, rajta a Lupe Anies fodrásznő által készített rajzzal, odaragasztotta. Meggyújtotta a karbidlámpát, a tükör alá helyezte, a láng fényében Odessa Serafim arcmása remegni kezdett. A celofánzacskók, a rágógumis, kekszes, óvszeres csomagok között hirtelen szétáradt a félelem édeskés, savanykás, kesernyés szaga. Aztán hirtelen el is oszlott, Odessa Serafim erőt vett magán.

– Mihez fog kezdeni ennyi pénzzel?

– Meglesz a helye – bólogatott Nikifor Puszta. – A látszat ellenére nem tartozom a tehetősebbek közé.

– Akkor máris felöltözöm.

– Még ne. Szeretnék elbúcsúzni magától.

A búcsú elsietett percei után Nikifor Puszta kinyitotta az ajtót, pokrócot terített elébe. Elővette a römit, kiborította a köveket, lekuporodott a földre. Napszálltaig kirakósat játszottak.

– Szerettem magával – mondta Nikifor Puszta, miután befejezték –, nagyjából egyformák voltunk. A jellememhez tartozik, nem szeretem az előre lejátszott partikat. De most már úgy hiszem, indulhatunk.

Bár a nap hanyatlóban volt, telibe találta a Vörös Paltin árkokkal barázdált, vízmosásos oldalait, a vöröses, lilás kövekről most az egész nap melege visszahullott a városra. Nikifor Puszta mégis állig felöltöztette Odessa Serafimt, nehéz vasutasköpenyt adott rá, még a csuklyát is a fejére húzta, nehogy bárki felismerje, esetleg elrabolja tőle, hogy aztán bezsebelje érte a kitűzött jutalmat. A végén egyetlen jól átgondolt mozdulattal, mintha régtől fogva begyakorolta volna, a bilincs karikáját – a párja saját kezén fityegett – kedvese csuklójára kattintotta.

Egymáshoz bilincselve, mintha kézenfogva járnának, átvágtak a teherpályaudvaron a térség felé, ahol a villamos megfordult. A várost átszelő egyetlen vonalon helyi gyártmányú szerelvények közlekedtek kék-sárga-barna, rozsdafoltos, horpadt vagonokkal, az utolsó járatot este hétkor indították. Azután már csak az Elfrath fivérek omnibusza nyikorgott végig a Reformok útján, amit négy mokány ló húzott. Ezzel

érkeztek a püspökség elé, ahol akkoriban a város ügyeit is intézték. Csak benn, az épületekkel minden oldalról körülvett belső udvaron oldozta el magától Nikifor Pusztát a nőt, ott levette róla a súlyos vasutasköpenyt is.

Amikor a sinistrai püspökség kettévált, egyik fele Dolinára költözött, és a hegyvidékek egykori laktanyáján rendezkedett be. Az udvar közepén még a csoportok is megmaradtak a katonák idejéből, az ágyú, tank és lövedék alakú virágágyásokkal. Nemrég öntöztek, és az ügyeletes tiszt egykori irodája előtt, a padok körül – odabenn most Titi Bombonel püspök tartotta fogadóórát – még hallatszott a nedves föld szipogása. A gyöngyökkel borított szirmok, levelek között finom pára indái remegtek, telve floxok, tubarózsák, liliomok illatával.

– Mit gondol, nagyon meg fognak verni? – kérdezte Odessa Serafim. – Úgy tudom, ezzel kezdik.

– Pár pofonra mindenképp számíton. De arról már nem én tehetek.

– Egy rossz szavam nem lehet magára, Nick.

– Kérem, most már hagyja ezt a nickezést. De azt megigérem, amint megkapom a pénzt, bejuttatok magának valamit.

– Éreztem, kedvel már egy kicsit. Valamilyik reggel meglestem, ahogy belepróbálja a fogkefémeket a szájába. Nekem az akkor nagyon jólesett.

– Voltak terveim magával – ismerte be hirtelen Nikifor Pusztát. – De mindeza a múlté. Amint a mellékelt ábra mutatja, félreismertem magát. Nem kizárt, a jutalom mellé egy kis dorgálást is kapok.

Titi Bombonel püspök mosolyogva, csillogó, merő ezüst fogsorával, szája üregében földöntúli fényekkel ült asztala mellett süveges kollégái között. Bólogatva hallgatta végig Nikifor Pusztát, időnként elismerő oldalpillantással végigmérte Odessa Serafimot is, végül gratulált a jó fogáshoz. Aztán mégis azt mondta, kicsit várni kell, fizetni csak azután tud, ha az elfogott nőt Lupe Aniesz fodrásznő személyesen is megvizsgálja.

Lupe Anieszt valamivel később én vittem az Elfrath fivérek Volgáján a pályaudvarról a püspökségre. Ő bement az egykori ügyeletes tiszt irodára, de az udvarról jól láttam, amint fodrásztáskájából előveszi a detektort. Mint egy hajszáritót, úgy tartotta a kezében, és Odessa Serafim ruhadarabjait emelgetve csupasz bőrét itt-ott végigtapogatta. Előbb egykedvűen, majd kissé szomorkásan ingatta a fejét.

– Miből gondolja, hogy ő az? – kérdezte Nikifor Pusztát.

– Ő van a képre odarajzolva – felelte bizonytalanul Nikifor Pusztát.

– Mert ez, sajnos, nem az. Kicsit hasonlít hozzá, az igaz, de annak, akit a püspök úrék keresnek, áram van a testében.

– Áram. De hiszen még iratai sincsenek – fakadt ki Nikifor Pusztát. – Pár dollárt mindenképp megér.

– Ez nem. Jutalomról sajnos szó sem lehet.

– Még egy kevésről sem?

– Nem, Pusztát, menjen szépen haza. – Szürke szemével Odessa Serafimot is végigsimogatta. – Maga is, szegénykém.

Amikor kiléptek, már a kapu előtt ácsorogtam. Felajánlottam, a Volgán, amivel Lupe Anieszt hoztam, elfuvarozom őket ingyen a pályaudvarig. Nikifor Pusztát mogorván ült be a hátsó ülésre, és mintha attól tartana, hogy mindenki őt fogja nézni, elhúzta az ablakon a sötétítőket. Járókelő az utcán ilyenkor már kevés akadt, de a házak előtt székeken, számolyokon vagy kockaköveken sokan üldögéltek, a fekete Volgát bámulták kifürkészhetetlen tekintettel, ahogy a villamossínek mentén lassan elgurul az úton. Dolina főutcáján egy- és kétemeletes házak sorakoztak, de a régi lakók, ki tudja, miért,

elvándoroltak innen. Akik a helyükbe érkeztek, mintha nem bírnák a magasságot, a szédítő emeleteket az otffelejttett csillárokkal, a tapéták cirádáit s az alóluk előszivárgó ódon illatokat, a földszinten maradtak, a kapualjakban, ahonnan egy lépés az utca. A lakatlan emeleteken megrepedeztek a falak, eltörtek a vezetékek, aztán csak úgy maguktól betörték az ablakok, esténként az ég lángoló színeiben villámlottak a kardszerű szilánkok.

– De hát miért hallgatott? – fakadt ki fojtott hangon Nikifor Puszta. – Miért nem mondta meg nekem kereken: nem maga az. Hogy tehetett velem ilyet?

– Nem tudtam. Magam is azt hittem, én vagyok az. Én is vagyok, éppen csak nincs áram a testemben.

– Azt hittem! Nagy lebögés, hallja. De ebből is tanultam valamit. No mindegy, most már újból tegeződhetünk.

– Még ne.

– Képzelem, neheztel most rám egy kicsit. Ki tudja, miket gondol magában rólam. De nem biztos, egyáltalán nem biztos, hogy igaza van.

– Csak sajnálom, hogy elesett a jutalomtól. Képzelem, jól jött volna.

– Aha. Kutyákat tartottam volna. De magáról sem feledkeztem volna meg.

A pályaudvar előtt kiszálltak, az Elfrath fivérek kölcsönzője felé tartottak, Nikifor Puszta azt remélte, kap valamelyes kedvezményt, ha a kölcsönvett bilincset korábban leadja. Őrhelyemről nemsokára láttam, a Kannibál soron a lakóvagonban pislákolni kezd a karbidlámpa fénye. Valahányszor felvillant, és erősebb fény árasztotta el a helyiséget, tudtam, Nikifor Puszta ilyenkor megrázza, megütögeti a lámpát, hogy a karbid kapjon elegendő vizet. Közben a polcokról rejtett csemegét, a protekciós sofőröknek félretett drága árut kínálhatta. Ahogy elképzelttem, hiába.

Csak mutasson rá, Dessy, bármire, és a magáé.

Most nem vagyok éhes.

Ez például füstölt lazac. Mind csak tartogattam, de most végre megkóstoljuk.

Nem szívesen eszem ismeretlen ételeket. És egy falat se megy most le a torkomon.

Akkor később. Jöjjön, vetközzék le szépen, nemsokára dolgom van. Nekem hamarosan mennem kell. Felejsük el ezt az egészet.

Nem vetkőzöm. Mi már elbúcsúztunk egymástól.

A teherpályaudvar fölött rövid rikoltások úszkáltak, a tolatók sípjelei, amiket néha megszakítottak az ütközők puffanásai, néha a sötétség függönyét is átlukasztotta egy-egy távoli lövés. Később csend lett, s a homokos peronon már hallatszottak Nikifor Puszta léptei. Nemsokára megállt előttem, indulhattunk az elveszettek negyedébe.

– Nem kell neki a füstölt lazac – morogta. – Merthogy ő nem eszik ismeretlen ételeket.

– Ne erőltesd.

– És figyelj. Nem akar levetközni. Azt mondja, ő már elbúcsúzott tőlem.

– Az ő dolga, nem? Holnap kimégy a piacra, és új nőt veszel magadnak. Odafigyelj ám, ne legyen a fején pártá.

– Hm. Mintha megrendezték volna ezt az egészet. Nem tudom, mire volt jó, de meg volt rendezve. És azt hiszem, a te kezed is benne van a dologban.

– Az enyém? Tényleg, meglehet.

– Jól kitaláltátok: hasonlítson, de azért ne olyan nagyon. Te meg a nagy Lupe Anies fodrásznő. Ravaszdiak, a Paltin rókái.

– Aha. De azért te is öreg motoros vagy, Nick.

A fekete bálnatestű Volga a járda mellett várakozott. Hólyagos csillogásából már messziről látszott, szélvédőjét teleköpdösték az utcai népek, fölötte kövér szenderek röpködtek. Megkértem Nikifor Pusztát, hozzon a csarnokból vizet, öntsön a kocsira két-három vödörrel, hogy indulhassunk.

– Nincs kedvem. Nem hozok. – Beült máris a hátsó ülésre, mint egy püspök.

Dolinán az esték melegek, miazmás illatoktól terhesen a levegő alig moccan, még a hangot sem ereszti át. Amióta hulladék veszi körül a várost, világítani sem kell, a szemét halmai fölött a levegő burája mintha röpködő szentjánosbogarakkal volna tele, delejes tüzeiktől dereng. A poros úton a messzi fényektől most nyirkosan világítottak a villamossínek.

– Még hogy áram van a testében.

– Jól van na, most már nyugodj meg. Inkább áruld el, ha mégis úgy alakul, és megkapod, mihez kezdesz ennyi pénzzel?

– Te is tudod, már régóta kutyázni akarok. Rendszeresen tartanak viadalokat a környéken. Kijártam volna velük Rotundára, hétvégeken Dobrinba is.

Szeles időben néha a szemét halmain is túlról idáig hallatszott Bob Sinetar harci kutyáinak ugatása a ketrecekből. De most nem mozdult a levegő. Csak a bűz függönyén támadt olykor némi rés, ilyenkor idáig hatolt az éji madarak rikoltása a messzi rétekről, a nedves dűlőkről a kakukkfű illata, mint egypár jele a túlsó világnak, amire mostanság egyre kevesebbet gondolok.

Ahogy az első barakkokat elértük, Nikifor Pusztá kiszállt, nemsokára üres konzervdobozba botlott, végigrugdosta maga előtt. Körbejárt egy épületet, anélkül hogy bezörgetett volna, visszatért a kocsinhoz. Behajolt az ablakon.

– És ugye – kérdezte – nem kizárt, mire visszatérek, a lipován nőt már nem is találok ott?

– Ha csalódott benned, Nick, meglehet. Ha egy nő menni akar, hét lakat sem állítja meg.

Szóval tudta. Újra nekivágott a vak, néma udvaroknak, és vadul rugdosta útjából az üres bádogdobozokat. Egy ideig nem is értettem, egy ilyen öreg motoros, hogy nem bírja takarni bosszúságát. Aztán lassanként megértettem, túl van már az egészen, most már csak a feladatára gondol, arra, ha tárgyalni akar, valamivel fel kell riasztania a betegeket.

Takács Zsuzsa

A NYÁRI LAKBAN

Megvádoltál azzal közös barátaink előtt a nyári lakban, hogy én egy almafa alatt ülve betűről betűre olvasok a gondolataidban. Elnézést, de erre, mint közönségesen mondják, se köpni, se nyelni nem tudtam.